

10/10/39
ΑΙΣΤΟΑΙ ΤΗΣ ΣΚΑΠΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΑΛ. ΚΑΒΑΛΛΑΝ
ΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΣΤΕΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

1939 ΕΝΔΙΕΦΕΡΘΗΣΑΝ ΞΕΝΑΙ ΟΜΑΔΕΣ
ΩΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΟΙ

ΚΑΒΑΛΛΑ, 9 (του άνταπο-
κριτού μας).— Εἶνε πασίγνω-
στον ὅτι εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν
τῆς γῆς ἐγένετο κατὰ τὴν ἀρ-
χαιότητα ἐντατικὴ ἐκμετάλ-
λευσις τοῦ ὑπογείου πλούτου,
τὸν ὁποῖον ἡ φύσις κατὰ μίαν
ἰδιαίτεραν προτίμησιν ἐτοπο-
θέτησεν εἰς τὴν χώραν τοῦ
Φιλίππου καὶ Μεγ. Ἀλεξάν-
δρου, ἡ δόξα τῶν ὁποίων πι-
θανὸν νὰ μὴν εἶνε ἀσχετος μὲ
τὴν δύναμιν ἣν ἀπέκτησαν ἐκ
τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλου-
σίων κοιτάσμάτων, ὥστε νὰ
διεξαγάγουν τὰς νικηφόρους
ἐκστρατείας τῶν. Ἡ ἱστορία
ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐξορίστος Θου-
κιδίδης ἐξεμεταλλεύετο χρυ-
σωρυχεῖον εἰς τὴν περιφέρει-
αν τῆς «Σκαπτῆς Ὑλῆς» ἐναν-
τι τῆς νήσου Θάσου, ἐξῆγε
χρυσὸν καὶ συνετήρει ἀξιόλο-
γον στρατὸν.

Ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ Θουκι-
δίδου, οἱ Θάσιοι, ὅπως ἀνα-

φέρει ὁ Ἡρόδοτος, ἐξεμεταλ-
λεύοντο τὸν χρυσὸν τῆς Σκα-
πτῆς Ὑλῆς, εἰσπράττοντες
κατ' ἔτος ἐξ αὐτοῦ 80 τάλαν-
τα.

ΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Ὁμὰς συμπολιτῶν ἤρχισεν
ἀπὸ τινος ἐνεργοῦσα σχετικὰς
ἐρεῦνας, διὰ τὴν ἀνακάλυψιν
τῶν πηγῶν τοῦ πλούτου, τὰς
ὁποίας ἐξεμεταλλεύοντο ἤδη
οἱ ἀρχαῖοι. Καὶ ἐκ τῶν ἐρευ-
νῶν αὐτῶν, προέκυψαν πράγ-
ματα σημαντικὰτα.

Οὕτω, μετὰ τοῦ χρόνου
τοῦ Φθισιατρείου καὶ τῆς Πα-
λαιᾶς Καβάλλας ἀνεκαλύφθη
σαν μεταλλεῖα, αἵμα ὑποτί-
θεται ὅτι εἰναι τὰ τοῦ Θουκιδι-
δου.

Ἐντὸς αὐτῶν ἐπρόβησαν στο-
αὶ πολυάριθμοι, ὅπου εἰργά-
ζοντο χιλιάδες ἐργατῶν, ὁ-
ρύσσοντες τὸν χρυσόν. Ἡδὴ
ἡ ὁμὰς τῶν συμπολιτῶν κατέ-
θεσε δῆλωσιν, ζητοῦσα τὴν
χορήγησιν ἀδείας διὰ συστη-
ματικώτερας ἐρεῦνας. Ἐξ ἄλ-
λου ἡ ὑπαρξίς πλήθους στο-
ῶν καθ' ὅλην τὴν παραλιακὴν
ἐκτασιν τοῦ νομοῦ Καβάλλας,
ἐπιβεβαιοῦν τὰς ἱστορικὰς
πληροφορίας περὶ ὑπάρξεως
πολλῶν μεταλλείων πολιτί-
μων μετάλλων εἰς τὴν περιο-
χὴν ταύτην.

Ἐκδηλοὶ ἐμφανίσεις με-
ταλλευμάτων, ἐν συνδυασμῷ
μὲ τὴν ὑπαρξιν παλαιῶν ἐργα-
σιῶν, παρώθησαν πολλοὺς ἐκ
τῶν συμπολιτῶν μας νὰ προ-
βοῦν εἰς προκαταρκτικὰς ἐ-
ρεῦνας, ἀποτέλεσμα τῶν ὁ-
ποίων ἦτο νὰ ὑποβληθοῦν μέ-
χρι τοῦδε 250 δηλώσεις εἰς
τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν πρὸς
προχὴν ἀδείας.

Ἄν αἱ μέχρι τοῦδε ἐργασί-
αι δὲν ἐπροχώρησαν εἰς ἐντα-

τικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀ-
νακαλυφθέντος ὑπογείου πλού-
του, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν
ἐλλειψιν τῶν ἀπαιτουμένων
πρὸς τοῦτο χρηματικῶν κεφα-
λαίων.

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ

Ὡς τόσον, διεπιστώθη ἡ ὑ-
παρξίς στρώματων σιδήρου,
αἱματίτου, λεμονίτου, σιδηρο-
μαγνησίτου, χαλκοπυρίτου,
χαλκοῦ, μολύβδου, ἀργύρου,
μολύβδου καὶ ὀξειδίου τοῦ σι-
δήρου (γαϊώδη χρώματα).
Ὑπάρχει λοιπὸν, θάσιμος ἔν-
δειξις διὰ τὴν ὑπαρξιν πολυ-
τιμοτάτων μεταλλευμάτων,
καθ' ὅσον γνωστὸν γίνεται
ὅτι εἰς στρώματα σιδηροπυρί-
του εὐρίσκεται καὶ ὁ χρυσός.

Ἐπίσης ὑπάρχει θάσιμος
ἐνδείξις ὅτι λόγω τῶν πενι-
χρῶν μέσων τὰ ὁποῖα ὑπῆρ-
χον εἰς τὴν ἀρχαιότητα, δὲν
κατέστη δυνατόν νὰ ἐκμεταλ-
λευθῇ ὁλόκληρος ὁ χρυσός,
καὶ ὅτι ἀπομένουν μεγάλα
κοιτάσματα, ἐντὸς τῶν ἀνακα-
λυφθέντων χρυσωρυχείων τοῦ
Θουκιδίδου.

Ἡδὴ, ὡς εἴμεθα εἰς θέσιν
νὰ γνωρίζωμεν, ἐξεδηλώθη τὸ
ἐνδιαφέρον ξένων ἐπιχειρήσε-
ων καὶ ὁμίλων διὰ τὰ μεταλ-
λεῖα τοῦ νομοῦ μας. Δὲν ἀπο-
κλείεται δὲ τὸ ἐνδιαφέρον νὰ
λάβῃ συγκεκριμένην μορφήν,
νὰ ἐνοικιασθοῦν δηλαδὴ τὰ
πλέον ἀξιόλογα μεταλλεῖα.

Διὰ τὴν τεραστίαν σημασί-
ας αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἐξεδήλω-
σεν, ὡς ἦτο φυσικόν, ἐνδιαφέ-
ρον καὶ τὸ ἐλληνικὸν κεφάλαι-
ον. Ἀφίχθησαν εἰς τὴν πόλιν
μας μεταλλειολόγοι, οἵτινες
μετέβησαν ἐπὶ τόπου διὰ τὴν
ἐνέργειαν τῶν ἀπαραιτήτων
ἐρευνῶν.

Ν. ΑΞΑΡΛΗΣ

—ΙΣ,,

ΒΙΕΤΙΚΑΙ
ΦΑΣΙΝ

ΝΑΧΩΡΕΙ
Σ ΜΟΣΧΑΝ
ΒΑΛΤΙΚΩΝ

Ἡ εἰσοδος τῆς μεγάλης στοᾶς τῶν ὀρυχείων τοῦ Θου-
κουδίου. 1939

ΚΑΒΑΛΛΑ (τοῦ ἀνταποκριτοῦ
μας). — Ἡ κατὰ πλείους συνέχει ἀ-
κόμη τοὺς συμπολίτας μας ἐκ τῶν
ἐναγασφαισίων πληροφωρίων περὶ
ἀνευρέσεως τῶν χρυσοφόρων με-
ταλλείων τοῦ Στρατηγικοῦ Θουκυδι-
δίου εἰς τὴν περιφέρειάν μας. Εἶναι
ἀρκετοὶ ἀκόμοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι
δὲν πιστεύουν εἰς τὰς πληροφωρί-
ας αὐτάς. Ἴσως μεταξὺ αὐτῶν νὰ
συγκαταλεγῇ καὶ ἐγὼ ἐὰν δὲν
εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ μεταβῶ ἐπὶ
τόπου καὶ ν' ἀντικρύσω διὰ τῶν
ἰδίων μου ὀφθαλμῶν ἀλόκληρον
αὐτὸν τὸν πλοῦτον τοῦ ὑπεδάφους
μας. Ἐξήκοντα καὶ πλέον στοᾶί,
οὐκ ἐλάττω, χάνουσιν πληγὰς
στὰ πλάγια τῶν βουνῶν μαρτυ-
ροῦν τὴν συντελεσθεῖσαν ἐκεῖ πρὸ
χιλιετηρίδων ἐργασίαν τῆς ἐξορύ-
ξεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν
πλουσίων κοιτασμάτων τῶν μεταλ-
λευμάτων.

Σταματᾷ πρὸς στιγμὴν ὁ ἀνθρώ-
πινος νοῦς ὅταν ἀναλογίζεται πῶς
μὲ τὰ πρωτόγονα μηχανικὰ μέσα
ποῦ διέθεταν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα
κατωρθώθη νὰ δημιουργηθῶν τό-
σοι ὑπόγειοι στοᾶι αἱ ὅποιοι ἐκ-
τείνονται εἰς βάθος πολλῶν χιλι-
μέτρων μέσα εἰς τὰ ἀτέλεστα ἔγ-
κατα τῆς Μακεδονικῆς γῆς.

Μὲ συγκίνησι ἀρχίζωμεν τὴν ἐ-
πίσκεψίν μας εἰς τὰς στοᾶς. Εἰσερ-
χόμεθα κατ' ἀρχὰς εἰς μίαν μικράν
τοιαύτην. Τὴν εἰσοδὸν τῆς καλύ-
πτουν ὄγκοι μεταλλευμάτων καὶ
ὄλοι προσπαθοῦμεν νὰ διανοίξωμεν
τὴν διόδον. Οἱ κ. κ. Ἰωαννίδης καὶ
Ἀφθονίδης ἐκ τῶν μετόχων τῆς συ-
σταθείσης Ἑταιρείας, ὁ συνάδελ-
φος κ. Σίμος Συμεωνίδης, ὁ σω-
φὲρ κ. Εὐάγγελος Ἀναγνώστου
καὶ ὁ ὑποφαινόμενος εὐρισκόμεθα
ἐντὸς ὀλίγου ἐντὸς τῆς στοᾶς. Μία
ἰδιαιτέρα ὁσμὴ φθάνει εἰς τὴν ὄ-
φρασίμ μας καὶ ἡ ἡχὸ τῆς φωνῆς
μας ἀκούεται εὐκρινῶς. Ὁ κ. Ἀ-
φθονίδης εἰδικὸς περὶ τὰ μεταλλεύ-
ματα ἀρχίζει νὰ καταφέρῃ κυττη-
ματα διὰ μίας ἀξίνης ἐπὶ τοῦ βρά-
χου. Ἀποσπῶνται τεμάχια μεταλ-
λευματος, μὰς τὰ ἐπιδεικνύει καὶ
μὰς ἐξηγεῖ: Σίδηρος, σιδηρομαγ-
γάνιον, μόλυβδος, σιδηροπυρίτις
καί...
— Καὶ ὁ χρυσός; τὸν ἐρωτῶ-
μεν.

— Μὴν διίστασθε, ἀποφαινεταί.
Δὲν ὑπάρχει αὐτοφύης χρυσός ἐ-
δῶ. Εἶναι ἀναμειγμένος μὲ τὰ
ἄλλα μεταλλεύματα. Ἴσως ἂν αἱ
ἐρευνᾷ μας προχωρήσουν πρὸς τὸ
βάθος ν' ἀνεύρωμεν πλούσια κοι-
τάσματα. Ἀλλὰ αὐτὸ προϋποθέ-
τει ἀφθονὰ τὰ μέσα καὶ εἶναι ζη-
τήμα μέλλοντικόν. Ἐπὶ τοῦ παρόν-
τος θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἐκμε-
τάλλευσιν τοῦ ἀφθονοῦ σιδηροπυ-
ρίτου.

Ἐγκαταλείπομεν τὴν στοᾶν αὐ-
τὴν καὶ μετὰ 20 λεπτῶν πορεῖαν
εἰσερχόμεθα εἰς τὴν κεντρικὴν τοι-
αύτην. Πέριξ αὐτῆς ὑπάρχουν 4—5
μικρότεροι ποὺ χρησιμεύουν διὰ
τὸν ἀερισμὸν τῆς κεντρικῆς στοᾶς.
Σκότος βαθύ βασιλεύει καὶ μία κα-
ταθλιπτικὴ ἀτμόσφαιρα μᾶς πιέ-
ζει.

Ὁ κ. Ἀφθονίδης μᾶς ἐξηγεῖ
ὅτι ἡ στοᾶ αὕτη ἐκτείνεται εἰς μῆ-
κος πολλῶν χιλιομέτρων. Καὶ εἴ-
ναι ἀδύνατον νὰ προχωρήσωμεν.

Χίλιοι δυὸ κίνδυνοι ἐμφωλεύουν εἰς
τὴν στοᾶν. Λίμναι, πηγάδια καὶ
λαδυρινῶδεις διαδόροι. Ἐπεχεί-
ρησα, μὰς τυνίζει πρὸς μὴνός νὰ
προχωρήσω καὶ τὸ μόνο ποῦ κα-
τάρθωσα ἦτο νὰ φθάσω εἰς βάθος
μόνον 200 περίπου μέτρων. Παρ'
ὀλίγον νὰ ἐπαθῇαι ἀσφυξία ἀπὸ
τὴν πνιγρὰν ἀτμοσφῆραν. Τὸ θέ-
μα ὅμως ποῦ ἀντίκρυσα ἦτο ἐ-
ξίσως φαντασμαγορικόν. Μὲ τὴν
ἡλεκτρικὴν λυχνίαν ποῦ ἐκράτουν,
ὄραμεν θυμασμοὺς συνδυασ-
μοὺς σταλακτιτῶν εἰς φαντασμα-
γορικὰ σχήματα. Συνήντησα ἀκό-
μη καὶ σκελετοὺς ζώων.

Ἡ περιέργειά μας ὅλυνται ἀν-
δρῶν. Περιερχόμεθα ὅλας σχεδὸν
τὰς στοᾶς. Εἰς πλείους ἀπὸ αὐ-
τὰς εἶναι καταφανὴ εἰσέτι τὰ κτυ-
πήματα ποῦ κατέφερον μὲ τὰ κοπί-
δια καὶ τὰς σκαπάνας αἱ στρατιᾶι
τῶν ἐργατῶν, τὰς ὁποίας ἐχρησι-
μοποιεῖ ὁ Θουκυδίδης, ποῦ ἐξεμε-
τάλλευτο τὰ μεταλλεῖα αὐτὰ καὶ
συνετήρει τὸν μισθοφορικὸν τοῦ
στρατῶν.

Ὁ κ. Ἰωαννίδης, ἐνθουσιασμέ-
νος ἀπὸ τὴν πλουσίαν μεταλλοφό-
ρον περιοχὴν, ἀρχίζει καὶ μᾶς ἐ-
ξηγεῖ πόσον θὰ ἦτο ἐπωφελὴς διὰ
τὴν Καβάλλαν ἡ ἐκμετάλλευσις ὁ-
λων αὐτῶν τῶν κοιτασμάτων τοῦ
ὑπεδάφους. Φαντασθῆτε πόσοι ἐρ-
γάται θὰ χρησιμοποιούντο καὶ πό-
σον θὰ ἀνιέρχτο ἡ οἰκονομικὴ
στάθμη τῆς πόλεως. Τοῦ εὐχόμεθα
πραγματοποιήσιν τῶν σχεδίων του.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαρξίν τῶν
μεταλλείων αὐτῶν καὶ τῆς ἐκμε-
ταλλεύσεώς των εἰς τὴν ἀρχαιότητα
δὲν διαπιστοῦται μόνον ἀπὸ ἱστο-
ρικοῦς πηγὰς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ λαϊ-
κοῦς θρύλους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ στό-
ματος εἰς στόμα πιστοποιοῦν ὅτι
εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τὸ ὑπέδαφος εἶ-
ναι πλουσιώτατον ἀπὸ εὐγενὴ μέ-
ταλλα. Ἀλλὰ περὶ τῶν θρύλων
αὐτῶν εἰς προσεχὴ μου ἀνταποκρι-
σιν.

Ν. ΑΞΑΡΗΣ

ΥΠΟΓΕΙΟΙ ΛΙΜΝΑΙ, ΠΗΓΑΔΙΑ
ΛΑΔΥΡΙΝΩΔΕΙΣ ΔΙΑΔΟΡΟΙ